

L'avaluació dels aprenentatges a partir de competències

Avaluació dels aprenentatges en les innovacions docents dels estudis de Biologia de la UPF

Jordi Pérez
(jordi.perez@upf.edu)

Girona, juny 2007

La FCSV de la UPF

- Inicia l'activitat el curs 1998-99
- Llicenciatura de Biologia (orientació biosanitària)
- Cohorts de 60 estudiants (motivats i brillants)
- Projecte educatiu col·lectiu
 - direcció forta
 - selecció del professorat posterior
 - sense parcel·les educatives en propietat
 - coordinació tècnica

Organització

Planificació
Coordinació
Avaluació

Unificades

Organisme tècnic

Oficina de Coordinació i Avaluació Acadèmica

Organització

Estratègies i metodologies innovadores

- Habilitats pràctiques
- Aprenentatges actius (part en format d'ABP)
- Hàbits de treball i d'estudi per a tota la vida
- Noves tecnologies
- **Avaluacions conjuntes amb la màxima informació l'estudiant**
- Tutories personals per a tota la carrera
- Pràctiques professionalitzades a l'últim curs
- Relacions cordials entre els membres de la comunitat universitària

Dues distincions "Vicens Vives" a la qualitat docent universitària (2002 y 2005) Premi MEC a la innovació (2006)

Avaluació del rendiment acadèmic com a tasca unificada i col·lectiva

- **Tipus:**
 - ◆ Formativa
 - ◆ Acreditativa (sumativa)
- **Mètodes:**
 - ◆ Proves d'elecció múltiple (PEM)
 - ◆ Proves d'assaig
 - ◆ Proves diverses d'habilitats pràctiques
- **Dinàmica:**
 - ◆ 1 sessió de PEM (100 preguntes, totes les assignatures)
 - ◆ 1 sessió d'assaig (totes les assignatures, descansos)
 - ◆ 1 sessió per a pràctics (en cas necessari)
- **Informació als alumnes**
 - ◆ A priori (tipus, mètodes, contingència sobre la nota, etc.)
 - ◆ A posteriori (informació immediata: PEM i assaig)
- **Comissions d'avaluació** (possibilitat de compensacions)

Experiència pilot d'adaptació a l'EEES

Innovacions docents

Part de la docència en format "Aprentatge basat en problemes"

Treball autònom en grup amb la supervisió d'un tutor

Introducció del Portafoli per fomentar 4 competències transversals

- Parlar en públic davant un auditori
- Escriure correctament
- Buscar informació i usar les TIC
- Treballar en equip

Metodologia d'ABP

Treball autònom en **grup** amb la supervisió de un **tutor** a partir de un **problema** plantejat que té **objectius educatius** concrets

ABP: Competències que es desenvolupen

específiques

- Resolució de problemes propis de la disciplina
- Integració de coneixements
- Ús de les fonts d'informació específiques
- Us del llenguatge científic

transversals

- Treball en grup
- Participació activa
- Auto-aprenentatge
- Presentació oral y escrita
- Buscada d'informació
- Controlar el temps

ABP: Característiques (1)

- 20 % de la docència en format ABP
- Grups reduïts amb supervisió d'un tutor
- 3 problemes per trimestre
- 3 setmanes per cada problema
- 2 sessions presencials setmanals

ABP: Característiques (2)

- Activitat inter-disciplinària (problemes amb objectius de 2 o 3 assignatures).
- Horari blindat (10 hores setmanals: 4 presencials; 2 amb tutor i 2 sense tutor)
- Avaluació conjunta (10% nota totes les assignatures)
- Implicació de tot el professorat
 - Elaboració dels problemes (responsables)
 - Tutorització de sessions (tots)
 - Correcció d'informes (responsables)
 - Reunions de seguiment i valoració del procés (tots)

ABP: Avaluació

Dels estudiants

- Durant l'activitat (10% nota)
- A l'examen final

De l'activitat

- Tutors
- Estudiants

Dels estudiants

- objectius específics
- Assoliment d'objectius
- Enquestes de satisfacció

ABP: Avaluació

Durant l'activitat (10 % de la nota final)

Activitat de tancament de l'activitat (60%)

- Informe de tancament de grup
- Article de revisió
- Presentació oral
- Resposta a preguntes relacionades
- Article de recerca

Assistència i participació en les sessions (40%)

Competències	Criteris	ANA
Definició del problema	Identificar el problema Extraer las ideas fundamentales Exponer el problema sinteticamente y con claridad	
Identificar los conceptos básicos necesarios para resolver el problema	Descubrir las herramientas necesarias para resolver el problema Relacionar los diferentes conceptos con el problema Plantearse la preguntas clave	
Planificación de la resolución del problema	Buena organización del grupo y de los objetivos	
Análizar la información recogida	Interpretación de datos experimentales Presentarlos de manera sintética y ordenada Coherencia entre los datos encontrados y las conclusiones	
Argumentación de la respuesta	Dar una respuesta clara y concisa Razonamiento crítico	
Presentación del trabajo Búsqueda bibliográfica	Usar lenguaje científico Buena presentación, redacción Buen uso de las fuentes de información	

ABP: Avaluació de l'activitat

Fulls d'avaluació de cada ABP

- per als tutors
 - Durada de la sessió
 - Participació dels alumnes
 - Assoliment d'objectius docents
 - Aspectes a destacar
- per als estudiants
 - Del tutor
 - Del grup
 - Dels membres del grup
 - Assoliment d'objectius docents
 - Sugeriments

Reunions de seguiment amb tutors i amb estudiants

Activitats per fomentar les competències transversals

- ◆ Las previstas dins les pròpies assignatures
- ◆ **Aprenentatge Basat en Problemes**
- ◆ Ús de cinema comercial
- ◆ Treballs d'investigació (estades de recerca durant l'estiu)
- ◆ Visita a centres del Patrimoni historicoartístic
- ◆ Jornades científiques
- ◆ L'ús del portafoli

Portafoli

Què és?

Un instrument que permet:

- Reflexionar sobre una competència determinada amb la idea de millora
- Acreditar documentalment el grau d'assoliment de la competència

↓

Plasmació material del portafoli (molt diversa) →

- Reflexió escrita sobre l'activitat, destacant els punts forts i les millores realitzades en el temps
- Documentació que avala allò que ha estat comentat a la reflexió

El Portafoli a la FCSV

Les competències

- Comunicació oral davant un auditori
- Comunicació escrita
- Búsqueda d'informació i ús de les TICs
- Treball en equip

Portafoli

Guia per a l'elaboració del Portafoli

- Definició de cada competència
- Preguntes per a la reflexió-anàlisis
- Situacions en que es practica cada competència
- Exemples de material a aportar

Portafoli

Com es fa ?

Treball individual:

- pràctica en les diferents assignatures
- anàlisi periòdic de d'aquesta pràctica per planificar millores i documentar-les

Reunions amb el tutor:
suport en el anàlisis, en la planificació i en la documentació de les millores

Portafoli

Desenvolupament

- ➔ **Primer:** Informació a l'estudiant i lliurament de la guia
- ➔ **Segon:** 1er trimestre reunió amb tutor
- ➔ **Tercer:** 1er i 3er trimestre reunions amb tutor + **lliurament**
- ➔ **Quart:** 1er trimestre reunió amb tutor
- ➔ **Cinquè:** 1er i 3er trimestre reunions amb tutor + **lliurament**

Portafoli: Avaluació

- Avaluació qualitativa (Sí o No)
 - Plantilles de reunions amb el tutor
 - Escrit de reflexió (1 full DIN-A4 per competència)
 - Tres documents acreditatius per competència
- Contingència acadèmica
 - **Tercer curs** (0,2 punts sobre la nota de les tres assignatures del tercer trimestre)
 - **Cinquè curs** (0,5 punts sobre la nota de l'assignatura de pràctiques de 20 crèdits)